

JAARVERSLAG

2010

april 2011

Dierexperimentencommissie
Animal Sciences Group Lelystad

Jaarverslag van de DEC Animal Sciences Group Lelystad 2010

1. Inleiding

Werkgebied van de vergunninghouder:

Het onderzoek binnen ASG-Lelystad richt zich op landbouwhuisdieren, gezelschapsdieren en biomedisch onderzoek. Er wordt o.a. onderzoek gedaan op het gebied van diergezondheid, humane gezondheid, genetica en reproductie, dierenwelzijn, diervoeding en voedselveiligheid. Men heeft de beschikking over o.a. laboratoria, High Containment faciliteiten, operatiekamers, ruimtes met DMIII, humaan BSL III en veterinaire BSL IV inperking, proefdierfaciliteiten en diverse praktijkcentra.

2. Algemeen gedeelte

2.1. Plaats van de DEC binnen de instelling

De DEC van ASG-Lelystad maakt onderdeel uit van Wageningen University and Research Centre (WUR). Het Departement Dierwetenschappen van businessunit ASG van WUR laat zijn proefplannen toetsen door de DEC van Wageningen.

2.2. Taakstelling

De DEC is ingesteld door de vergunninghouder en heeft tot taak:

- De toetsing van dierproeven aan het gestelde wettelijk kader. Hierin is begrepen de beoordeling op ethische toelaatbaarheid van voorgenomen dierproef.
- Het adviseren aan de vergunninghouder omtrent de ethische toelaatbaarheid van voorgenomen dierproeven. Dit betreft de onderwerpen genoemd in Artikelen 2 (tweede en derde lid), 9, 10, 10b, 11, 12 en 13 van de Wet, in het bijzonder het afwegen van het ongerief van de proefdieren in relatie tot het wetenschappelijke en maatschappelijk belang, dat met de voorgestelde proef wordt beoogd. Deze beoordeling wordt gedaan aan de hand van een proefplan, dat tevoren wetenschappelijk moet zijn goedgekeurd.
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de vergunninghouder over ontwikkelingen op het gebied van dierproevenbeleid en over vragen aangaande dierexperimenteel onderzoek. Evenals het adviseren van de vergunninghouder omtrent de ethische toelaatbaarheid van voorgenomen dierproeven binnen de instelling en aangaande – soms principiële – vragen of problemen met betrekking tot dierexperimenteel onderzoek.

- De DEC fungeert tevens als klankbord voor onderzoekers en andere direct betrokkenen ten aanzien van de ethiek van dierproeven.
- Het zorgdragen voor het bewaren van vertrouwelijkheid betreffende hetgeen door de DEC behandeld wordt.
- Het formuleren van criteria met betrekking tot het gebruik van proefdieren en de ethische toetsing van proefplannen.
- Het stimuleren van toepassing van de 3 V's: Vermindering, Verfijning en Vervanging van dierproeven.
- Het jaarlijks rapporteren (jaarverslag van de DEC) aan de vergunninghouder inzake de uitgebrachte adviezen en overige activiteiten van de DEC.
- De Wet op de Dierproeven (Wod) geeft aan dat een proef moet worden getoetst door een erkende DEC, maar geeft niet aan door welke DEC. De vergunninghouder van Wageningen Universiteit stelt, dat elke proef die binnen de eigen faciliteiten wordt uitgevoerd ook bij de DEC behorende bij die faciliteit dient te worden aangeboden voor toetsing. Indien het proefplan van een externe opdrachtgever al elders door een DEC is getoetst, dan wordt het proefplan tijdens de DEC van ASG-Lelystad kort aan de orde gesteld.
- Indien nodig kan de DEC van ASG Lelystad, na goedkeuring van de vergunninghouder, functioneren voor andere instellingen. In 2.4. is aangegeven voor welke vergunninghouders de DEC toetst.

De omvang van het instituut en de veelheid en diversiteit van onderzoeksrichtingen wordt weerspiegeld in een groot aantal proefplannen dat ter beoordeling wordt aangeboden.

_____ maken gebruik van DRS, een elektronische aanvraagprocedure voor het uitvoeren van dierproeven, analoog aan het programma binnen Wageningen Universiteit. Binnen dit programma worden een aantal autorisatieniveaus gehanteerd waardoor alleen een erkend Artikel 9 functionaris een proef kan aanmelden bij de DEC. In Bijlage 1 is het proefplanformat weergegeven.

<i>Codering</i>	<i>Beoordeling door de pdk /KC* / voltallige DEC</i>	<i>Opmerkingen</i>
Experimenten met gering ongerief (code 1)	pdk	Advies van de pdk wordt voorgelegd bij de eerstvolgende plenaire DEC vergadering. De DEC behoudt zich het recht voor aanvullende vragen te stellen aan de onderzoeker en het advies aan te passen.
Experimenten met gering/matig ongerief (code 2)	Standaard beoordeling door DEC Bij spoed beoordeling door de KC	Proefplan wordt aangeboden aan de eerstvolgende plenaire DEC vergadering. Bij voorlopig positief advies van KC, behoudt de DEC zich het recht voor aanvullende vragen te stellen aan de onderzoeker en het advies aan te passen.
Experimenten met matig tot ernstig ongerief (code 3 en hoger)	Standaard beoordeling door DEC Bij spoed beoordeling door KC	Proefplan wordt aangeboden aan de eerstvolgende plenaire DEC vergadering. Bij voorlopig positief advies van KC behoudt de DEC zich het recht voor aanvullende vragen te stellen aan de onderzoeker en het advies aan te passen.
Herhalingen van experimenten (alléén ongeriefcode 1 en 2) die eerder door de DEC van positief advies zijn voorzien en binnen de geldigheidsduur van het advies vallen, worden met maximaal 1 jaar verlengd.	pdk	Advies van de pdk wordt voorgelegd bij de eerstvolgende plenaire DEC vergadering. Het advies van de pdk wordt gefiatteerd door de DEC. Bij een herhalingsverzoek moet een welzijnsevaluatie bijgevoegd worden.
Overige experimenten of experimenten die naar oordeel van de proefdierdeskundige nader moeten worden getoetst.	Standaard beoordeling door DEC Bij spoed beoordeling door de KC	Proefplan wordt voorgelegd bij de eerstvolgende plenaire DEC vergadering. Bij voorlopig positief advies van KC behoudt de DEC zich het recht voor aanvullende vragen te stellen aan de onderzoeker en het advies aan te passen.
Experimenten inzake het besluit biotechnologie bij dieren	DEC	Definitief advies door de DEC.

** Het advies van de Kleine Commissie dient unaniem te zijn. Indien dit niet het geval is wordt het te toetsen proefplan doorgeschoven naar de plenaire vergadering. Het advies*

van de Kleine Commissie wordt bij de eerstvolgende plenaire vergadering aan de orde gesteld/toegelicht.

De DEC streeft ernaar om de toetsing te structureren. Hiertoe wordt een formulier gebruikt, waarbij allereerst de rechtvaardiging van het wetenschappelijke en maatschappelijke doel wordt beoordeeld ten opzichte van het ongerief aan de dieren. Daarnaast wordt veel nadruk gelegd op de 3 V's (Vervanging, Vermindering, Verfijning), zie bijlage 1: structurele toetsing proefplannen. Het oordeel van de DEC wordt op basis van consensus verkregen.

Bij onduidelijkheden in een proefplan kan de verantwoordelijke onderzoeker uitgenodigd worden om een toelichting te geven op het betreffende proefplan tijdens de volgende plenaire DEC-vergadering.

Pas als de secretaris van de DEC of de pdk een door de DEC goedgekeurd proefplan ook administratief van een positief advies heeft voorzien mag een dierproef van start gaan.

2.4. Vergunninghouders waaraan advies werd uitgebracht

2.4.1. WUR-vergunninghouders

De DEC van de Animal Sciences Group (ASG) in Lelystad bracht advies uit aan de volgende deelvergunninghouders:

- [REDACTED]
Ontwikkelt kennis voor een duurzame en renderende veehouderij, vertaalt deze naar praktijkgerichte oplossingen en innovaties en zorgt voor de doorstroming van deze kennis.
- [REDACTED]
Draagt bij aan de bescherming van de dier- en volksgezondheid in Nederland door onderzoek aan, en advisering over dierziektes. Het is het nationale referentie-instituut voor de overheid en een internationaal opererend onderzoeksinstituut voor het bedrijfsleven.
- [REDACTED]
Een zelfstandige BV onder WUR die zich richt op strategisch en toegepast marien ecologisch onderzoek. IMARES heeft vestigingen in IJmuiden, Yerseke, Den Helder en Texel.
- [REDACTED]
Sub-afdeling binnen ASG-Lelystad

2.4.2. Niet WUR-vergunninghouders

De DEC van ASG-Lelystad bracht ook advies uit aan de volgende vergunninghouders:

- [REDACTED]
In het algemeen betreft het voedingsonderzoek en voedingsgerelateerde infectieproeven
- [REDACTED]
[REDACTED] is een onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau op het gebied van visstand- en waterbeheer. De focus ligt op de vis en de omgeving van de vis in alle soorten wateren in Nederland.
- [REDACTED]
Dit dochterbedrijf van [REDACTED] richt zich op onderzoek en analyse in de totale productieketen van voedingsmiddelen. In de loop van 2010 is [REDACTED] onderdeel geworden van [REDACTED] is het proefbedrijf waar de dierproeven ten behoeve van de onderzoeksactiviteiten worden verricht.
- [REDACTED]
[REDACTED] is een producent van diervoeders die het voedingsonderzoek uitvoert binnen de faciliteiten van proefboerderij "[REDACTED]". Men richt zich op het ontwikkelen van additieven, het optimaliseren van het eindproduct en regulering van de voerinname.
- [REDACTED]
De onderzoeken die door ASG uitgevoerd werden in opdracht van [REDACTED] waren door de eigen DEC van [REDACTED] al van een positief advies voorzien. De DEC van ASG heeft deze proefplannen besproken om te beoordelen of ze verenigbaar waren met de missie en doelstelling van ASG.
- [REDACTED] (heeft een deel van een spin off van ASG-Lelystad overgenomen)
[REDACTED] heeft nog geen eigen vergunning. De proefplannen van deze organisatie worden onder de vergunning van ASG behandeld.
Men produceert mond- en klauwzeervaccins.
- [REDACTED]
[REDACTED] heeft nog geen eigen vergunning en de proefplannen worden onder de vergunning van ASG behandeld. [REDACTED] produceert tuberculines.
- [REDACTED]
Deze spin off van ASG-Lelystad heeft nog geen eigen vergunning. De proefplannen van deze organisatie worden onder de vergunning van ASG behandeld. [REDACTED] houdt zich voornamelijk bezig met therapeutische peptiden- en antilichaamtechnologie.

2.5. Vermelding erkenning door Ministerie van VWS

De DEC is erkend door het Ministerie van VWS d.d. 11 augustus 1996 onder nr. GZB/VVB 974700.

3. Samenstelling van de commissie

In 2010 was de DEC van ASG-Lelystad als volgt samengesteld:

	<i>Deskundigheid *</i>	<i>Arbeidsverhouding</i>	<i>Betrokken bij dierproeven</i>
Voorzitter (extern)	3 en 4	Nee	Nee
Vice-voorzitter (extern)	1 en 3	Nee	Nee
Lid 1 (extern)	1 en 2	Nee	Nee
Lid 2	1 en 2	Ja	Ja
Lid 3	1 en 3	Ja	Ja
Lid 4	3 en 4	Ja	Ja
Lid 5	1 en 2	Ja	Ja
Adviseur (Proefdierdeskundige)	1, 2, 3 en 4	Ja	Ja
Secretaris DEC	n.v.t	Ja	Ja

* *Deskundigheid op gebied van:*

- 1. dierproeven*
- 2. alternatieven voor dierproeven*
- 3. proefdieren en hun bescherming*
- 4. ethische toetsing*

De Kleine Commissie werd tijdens iedere plenaire vergadering samengesteld voor de periode tot de volgende plenaire vergadering en geraadpleegd indien er om dringende redenen niet kon worden gewacht op de plenaire vergadering en de pdk niet gemandateerd was om hierover zelf te beslissen. Verder beoordeelde de KC proefplannen die tijdens de plenaire vergadering voorwaardelijk goedgekeurd of aangehouden werden en door de onderzoeker aangepast moesten worden. De KC bestaat minimaal 3 personen: de voorzitter en/of vicevoorzitter en twee leden van de DEC. Deze werden zodanig gekozen dat er geen binding was met het te toetsen proefplan. De KC kan slechts een positief advies geven als de beslissing unaniem is. Het advies heeft een voorwaardelijke status en wordt in de eerstvolgende plenaire vergadering van de DEC besproken. De proefdierdeskundige trad hierbij ook op als adviseur. In totaal werd over 37 aangepaste proefplannen het advies gevraagd van de KC.

4. Aantal vergaderingen

De DEC vergaderde in 2010 11 keer, meestal op de laatste vrijdag van de maand. Tijdens alle vergaderingen is het quorum van de helft +1 gehaald.

De DEC is van mening dat haar leden minimaal 80% aanwezig moeten zijn bij de DEC-vergaderingen om een goede discussie te waarborgen. Alle leden hebben aan dit percentage voldaan. Bovendien wordt als eis gesteld dat minimaal 2 externe leden aanwezig moeten zijn. Leden die niet aanwezig konden zijn bij een DEC-

vergadering hadden de mogelijkheid om vooraf schriftelijk te reageren op de ingebrachte proefplannen.

De DEC heeft in 2010 een aanvullend overleg gehad met één onderzoeksgroep over hun project, omdat de DEC naar aanleiding van het proefplan een aantal vragen had die om verduidelijking vroegen.

Een delegatie van de DEC heeft dit jaar de proeflocatie van CCL/Agrifirm bezocht om zo een beter beeld van de proefdieraccommodatie te krijgen. Hierbij is ook gesproken met de onderzoekers.

5. Overzicht van proefplannen waarvoor advies is uitgebracht

In totaal zijn 221 proefplannen aangeboden bij de DEC. In 2010 is er geen enkel proefplan via een spoedprocedure door de KC beoordeeld.

De beoordeling van de aangeboden proefplannen was als volgt:

Plenaire DEC:	163
pdk:	46
externe DEC*:	<u>12</u> +
TOTAAL:	221

** Deze proefplannen waren door een andere DEC reeds van een positief advies voorzien en zijn in de DEC van ASG Lelystad gemeld*

Alle proefplannen die door de pdk van een voorwaardelijk positief advies waren voorzien werden in de eerstvolgende plenaire vergadering door de DEC gefiatteerd. In totaal werden er 48 proefplannen aangehouden. 36 hiervan werden daarna door de KC afgehandeld en van een positief advies voorzien, de overige 12 werden in een volgende plenaire vergadering nogmaals beoordeeld en van een positief advies voorzien.

De DEC heeft in eerste instantie 1 proefplan van een negatief advies voorzien. Omdat de DEC hierbij niet volgens de regels van het huishoudelijk reglement heeft gehandeld, voordat een negatief advies gegeven kan worden dienen de onderzoekers uitgenodigd te worden om de argumentatie te bespreken, is dit advies in tweede instantie omgezet in aangehouden proefplan. Na overleg en uitgebreide aanpassingen kon het gewijzigde proefplan alsnog van een positief advies worden voorzien.

In bijlage 3 is weergegeven in welk gremium het proefplan besproken is, wat het advies was en welke voorwaarden er gesteld werden om tot een positief advies te komen.

6. Signalering, reflectie en evaluatie

Onderstaande casus geeft een beeld van de werkwijze en afwegingsprocedure van de DEC en hoe de ethische afweging heeft plaatsgevonden:

Na aanmelding via DRS van 2 proefplannen (in het kader van hetzelfde project) controleerde de secretaris het proefplan op volledigheid aan de hand van een daarvoor opgesteld formulier. Bij onvolkomenheden en/of onduidelijkheden wordt het proefplan terug gestuurd naar de onderzoeker. Pas als het proefplan voldoet aan alle formele eisen die de DEC aan een proefplan stelt wordt het door de DEC in behandeling genomen. Deze eisen komen overeen met Art. 2a van het Dierproevenbesluit.

Na behandeling was de DEC van mening dat het doel zoals dat omschreven was niet onderschreven kon worden en dat de uitvoering in strijd was met ethische overwegingen m.b.t. het gebruik van proefdieren. De aangepaste proefplannen zouden in de volgende plenaire vergadering wederom beoordeeld worden.

De onderzoeker heeft daarop de proefplannen aangepast en veel additionele informatie aan de DEC verstrekt, waaronder een informatief filmpje. Na beoordeling van deze aangepaste versies was de DEC van mening dat de proeven nog steeds lastig te lezen waren en moeilijk te begrijpen. Ook waren er nog steeds vragen over de praktische uitvoering van de proeven. Er is toen afgesproken dat de onderzoeksgroep in een gesprek met de KC het project en de bijbehorende proeven zou komen toelichten.

Tijdens dit overleg heeft de projectleider een presentatie gehouden over het gehele project om zo het doel van de proeven te verhelderen. De betreffende onderzoeker heeft vragen van de DEC beantwoord over met name de praktische uitvoering van de proeven. Naar aanleiding van het overleg en de vragen die de DEC daarin gesteld heeft zijn de proefplannen wederom aangepast en vervolgens voorgelegd aan de KC. Het doel van de proeven was nu duidelijk en de KC was van mening dat het doel van de proeven rechtvaardigde dat dieren gebruikt werden en daarin ongerief zouden ondervinden. Er bleven echter nog wel een aantal vragen van praktische aard open staan, evenals een aantal slordigheden/onjuistheden in de proefplannen. Na bevredigende antwoorden op deze laatste vragen en het aanpassen van de proefplannen gaf de KC namens de DEC een positief advies, dat later in de plenaire DEC-vergadering is geakkordeerd.

Proef waarbij de DEC veel vragen heeft gesteld over het aantal proefdieren en het welzijn van de dieren:

Dit proefplan is ingediend om een positief advies te verkrijgen voor het routinematig uitvoeren van batch release testen t.b.v. een vaccin zoals is voorgeschreven door de Europese Farmacopee.

De DEC had vragen over de onderbouwing van het aantal dieren, het altijd meelopen van een referentie, waarom er altijd een terugtitratie in muizen uitgevoerd moet worden en of een HEP op een eerder moment gesteld kon worden.

Op basis van deze vragen vanuit de DEC heeft de onderzoeker verder studie gedaan naar andere protocollen en daaruit bleek dat het aantal dieren meer dan gehalveerd

kon worden zonder verlies van acceptabele resultaten. Na overleg met de opdrachtgever heeft de onderzoeker ook besloten om de terugtitratie in vitro uit te voeren en niet in muizen. Ook heeft de onderzoeker de suggestie van de DEC overgenomen om de HEP's te vervroegen. Op deze wijze heeft de proef een goede invulling kunnen geven aan de 3V's.

Knelpunten die de DEC ervaart:

- "me-too"-preparaten: Sommige preparaten (zoals fytase) worden steeds in een iets andere variant aangeboden die een verbeterde formulering zou hebben. De DEC vindt het lastig om in te schatten of het doel de proef nog rechtvaardigt.
- Onderzoekers beroepen zich soms op geheimhouding als het gaat om de teststof. De DEC is van mening dat hierdoor het doel van de proef niet goed is te toetsen. Hoewel de DEC ook een geheimhoudingsplicht heeft is het vaak uitermate moeilijk om voldoende informatie over de teststof te krijgen zodat een toetsing mogelijk is. De DEC verwacht minimaal een indicatie omtrent de chemische samenstelling op grond waarvan men verwacht dat de stof werkzaam is (referenties). Deze informatie kan worden gegeven zonder een product/merknaam vrij te geven.
- Hoe moet de DEC omgaan met proeven voor visproductie? Omdat vis het publiek minder aanspreekt krijg je minder politieke weerstand. De DEC zou een visie willen hebben over hoe de visindustrie zich zal ontwikkelen de komende 20 jaar en hoe men de problemen zoals nu in de bio-industrie denkt te voorkomen.
- Onderzoekers die verplichte testen uitvoeren houden zich hierbij bijna altijd vast aan de eisen zoals die in de Europese Farmacopee (EP) gesteld zijn. Zoals bovenstaande casus bewijst is dat niet altijd nodig. Ook tijdens een bijeenkomst over de 3V's georganiseerd door de Universiteit van Nijmegen bleek uit een presentatie van het RIVM dat er in sommige gevallen goede argumenten zijn om af te wijken van de (EP) zonder dat dit de resultaten negatief beïnvloedt.
- De DEC vraagt zich af of screening van praktijkbedrijven/commerciële bedrijven op voorkomen van specifieke pathogenen of voor het aantonen van markers in DNA van witte bloedcellen die een voorspellende waarde hebben voor productie, als dierproef aangemerkt moeten worden.
- Er worden wettelijke eisen gesteld aan het testen van bijv. oppervlaktewater en diervoeders voor de detectie van o.a. botulisme. Hiervoor worden dierproeven ingezet die kunnen leiden tot ernstig ongerief voor dieren. Door de wettelijke eisen is het voor de DEC niet mogelijk om het doel ter discussie te stellen, daar waar de DEC van mening is dat er mogelijk alternatieven te gebruiken zijn en waar het doel niet altijd opweegt tegen het ongerief van de proefdieren

Bijlage 1: Format DRS-proefplan

Proefplanformulier

Aanvrager:

Afdeling:

Titel dierproef:

Aanmeldcode / Protocol: (*automatisch gegenereerd als wordt aangemeld via DRS*)

Stadia van de proef:

Vertrouwelijk:

GLP:

Aanmelding VROM (bureau GGo)

Inschaling:

PG-Klasse

Is deze proef wetenschappelijk getoetst en goedgekeurd? ja/nee

Toelichting:

1.a. Met dit onderzoek te beantwoorden concrete vraag:

1.b. Het uiteindelijke doel (Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie):

Doel:

2. Gepland vanaf: <datum> tot < datum>

3. Specificatie giergroepen:

4.a. Nadere aanduiding gebruikte dieren:

4.b. Motivatie waarom is gekozen voor deze diersoort:

4.c. Toelichting voor het aantal gebruikte dieren:

4.d. Herkomst:

Toelichting:

5.a. Accommodatie:

5.b. Huisvesting & Verzorging:

5.c. Voeding:

6.a. Proefschema / proefbehandelingen:

6.b. Te gebruiken SOP's

6.c. Mate van ongerief

6.d. Waaruit bestaat het ongerief en hoe bent u tot uw inschatting van de mate van ongerief gekomen?

7. Welke maatregelen heeft u getroffen om het ongerief tot een minimum te beperken?

Anesthesie:

Pijnbestrijding:

8. Toestand van dieren na einde van de proef:

Toelichting:

9. Welke alternatieven (vervanging, verfijning, vermindering) zijn voor de beschreven

experimenten overwogen en waarom zijn deze verworpen?

10. Namen van direct betrokkenen bij de dierproef (artikel 9- en 12-functionarissen):

Tabel registratiecode opties voor aanvraag (K14):

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----

Bijlage 2: Structurele toetsing

STRUCTURELE TOETSING PROEFPLANNEN		versie: okt. 2006
proefnr:		
dat.		
A. Formeel juridische criteria		
- herkomst dieren		
- verzorging dieren en uitvoering dierproeven door daartoe bevoegden		
- bevoegde onderzoekers		
- aanwezig: specificatie van ongerief.		
Beslissing Art. 14 functionaris: indien niet correct: niet accepteren voor behandeling, terugsturen met argumentatie.		
B. Proefdierkundige criteria		
1. Is vraagstelling duidelijk?		
2. Vervanging. Zijn er alternatieven in vitro of anderszins Zijn overwegingen om daar niet voor te kiezen valide?		
3. Is diersoort juist gekozen?	a. geschiktheid voor beantwoording van de vraag	
	b. zou "lager" dier ook kunnen?	
4. Zijn er op- of aanmerkingen ten aanzien van de wetenschappelijke kwaliteit?		
5. Vermindering. Lijkt de statistische opzet correct, kan het aantal dieren worden verminderd, is er door b.v. samenwerking sprake van optimalisatie van proefdiegebruik.		
- Is proef noodzakelijk? (maatschappelijk cq wetenschappelijk belang)		
- Keuze van de dieren		
6. Verfijning: is waar mogelijk gebruik gemaakt van - diervriendelijke huisvesting/ proefopstelling (verrijking, sociale huisvesting)(j-n-nvt)		
- anesthesie, analgesie (j-n-nvt)		
- euthanasie (j-n-nvt)		
- humane eindpunten + methode (j-n-nvt)		
7. - aard, frequentie en duur van de ingrepen ? Ook hvh afgenomen cq toegediend materiaal		
- dier eerder gebruikt?		
- bestemming na afloop van de proef		
C. AFWEGING		
1. - Is het maatschappelijk belang acceptabel (j-n)		
2. - Is het wetenschappelijk belang acceptabel (j-n)		
3. - Onderschrijft de DEC de mate en specificatie van ongerief, zoals aangegeven? (j-n)		
4. - Weegt het belang op tegen het ongerief? (j-n)		
D. Beslissing van de DEC: (op basis van bovenstaande punten 1 t/m 6)		
a	POSITIEF ADVIES (eventueel met opmerkingen/ voorwaarden) duur 1 jaar	
b	VOORWAARDELIJK POSITIEF ADVIES (de aanvrager moet binnen een termijn van een maand de vragen naar het oordeel van de DEC op bevredigende wijze beantwoorden. De proef mag wel starten, omdat de DEC akkoord gaat maar toch nog enige verduidelijking wenst.)	
c.	AANHOUDEN (eerst moet aanvrager essentiële aanvullende informatie verstrekken om de oorspronkelijke aanvraag goed te kunnen beoordelen)	
d.	NEGATIEF ADVIES (proef mag niet worden uitgevoerd)	

Bijlage 3: Proefplannen waarover een advies is uitgebracht

Coderingen gebruikt in de tabel:

bespreking en vragen	
Wettelijke bevoegdheden en regelgeving: 1 Verantwoordelijk onderzoeker 2 Andere regelgeving 3 Bevoegdheid/deskundigheid 4 Toezicht tijdens experiment 5 6	3 V's 24 Vermindering (statistische onderbouwing aantal dieren) 25 Verfijning (o.a. kooiverrijking) 26 Vervanging Gegevens proefdieren 27 Diersoort 28 Herkomst dieren 29 (Schatting) omvang fokoverschotten 30 Bestemming overtollige dieren/hergebruik 31 Leeftijd/ gewicht 32 Identificatie Ongerief 33 Inschatting ongerief 34 Aangetast fenotype 35 Beschrijving van het ongerief 36 Klinische verschijnselen Diversen 37 (Tussentijdse) rapportage 38 Huisvesting en verzorging 39 Coderingen 40 Helderheid in taalgebruik/ tekstuele aanpassingen 41 SOP's/ protocollen 42 Overig
Doel, belang, (externe) wetenschappelijke beoordeling 7 Doel onderzoek/vraagstelling 8 Belang onderzoek: wetenschappelijk en/of maatschappelijk 9 Wetenschappelijke beoordeling 10 Ethische afweging 11 Afstemming tussen onderzoeksgroepen 12 13	
Het experiment 14 Proefopzet 15 Biotechnische handelingen 16 Anesthesie/analgesie 17 Euthanasie 18 Humane eindpunten 19 Eerst pilot uitvoeren 20 Looptijd 21 Fasering 22 Controlegroepen 23 Teststoffen	

voorwaarden	
1	geen
2	informatieve vragen beantwoorden
3	vragen beantwoorden, proefplan aanpassen
4	nieuw proefplan aanleveren
5	terugkoppeling onderdelen of handelingen experiment
6	onderzoeker ter vergadering uitgenodigd
7	overig

advies	
A	positief
B	voorwaardelijk positief
C	aanhouden
D	afwijzen
E	positief advies door een DEC elders

doel	
A. Onderzoek t.b.v. de toepassing in de mens met betrekking tot:	
- de ontwikkeling van immuunsera, vaccins, of andere biologische producten	1
- productie, controle of ijking van immuunsera, vaccins of andere biologische producten	2
- de ontwikkeling van geneesmiddelen	3
- de productie, controle of ijking van geneesmiddelen	4
- de ontwikkeling van medische hulpmiddelen of toepassingen	5
- de productie, controle of ijking van medische hulpmiddelen of toepassingen	6
- andere ijkingen	7
Onderzoek t.b.v. de toepassing in het dier met betrekking tot:	
- de ontwikkeling van immuunsera, vaccins, of andere biologische producten	8
- productie, controle of ijking van immuunsera, vaccins of andere biologische producten	9
- de ontwikkeling van geneesmiddelen	10
- de productie, controle of ijking van geneesmiddelen	11
- de ontwikkeling van veterinaire hulpmiddelen of toepassingen	12
- de productie, controle of ijking van veterinaire hulpmiddelen of toepassingen	13
- andere ijkingen	14
B. Onderzoek naar schadelijkheid van stoffen met betrekking tot:	
- stoffen bestemd voor gebruik in de agrarische sector	15
- stoffen bestemd voor gebruik in de industrie	16
- stoffen bestemd voor gebruik in het huishouden	17
- stoffen bestemd voor gebruik als cosmeticum of toiletartikel	18
- stoffen bestemd voor gebruik als toevoegingen in voedingsmiddelen voor menselijke consumptie	19
- stoffen bestemd voor gebruik als toevoegingen in voedingsmiddelen voor dierlijke consumptie	20
- stoffen die voorkomen in tabak of rookwaren	21
- stoffen, die schadelijk (kunnen) zijn voor het milieu (anders dan hierboven bedoeld)	22
- andere stoffen dan hierboven bedoeld (s.v.p. toelichten)	23
C. Het herkennen of opsporen (anders dan in de uitoefening van de diergeneeskunde op het betrokken dier) van:	
- ziekten bij de mens	24
- andere lichamelijke kenmerken bij de mens (bijv. zwangerschap)	25
- ziekten bij het dier	26
- andere lichamelijke kenmerken bij het dier	27
- ziekten of kenmerken bij planten	28
D. Het verschaffen of ontwikkelen van kennis van het menselijke of dierlijke lichaam of van handvaardigheid in het verrichten van ingrepen daarop	
	29
E. Een antwoord te verkrijgen op een wetenschappelijke vraag met betrekking tot:	
- kanker bij de mens (exclusief het vaststellen van potentiële carcinogenen)	30

- hart- en vaatziekten bij de mens	31
- geestesziekten of ziekten van het zenuwstelsel bij de mens	32
- andere ziekten bij de mens	33
- andere lichamelijke kenmerken bij de mens	34
- het gedrag van dieren	35
- ziekten bij dieren	36
- een andere wetenschappelijke vraag	37

diersoort			
Muizen	01	Paarden	41
Ratten	02	Varkens	42
Hamsters	03	Geiten	43
Cavia's	04	Schapen	44
And. Knaagdieren *	09	Runderen	45
Konijnen	11	And. Zoogdieren *	49
Honden	21	Kippen	51
Katten	22	Kwartels	52
Fretten	23	And. Vogels *	59
And. Vleeseters *	29	Reptielen *	69
Prosimians *	31	Amfibieën *	79
Nieuwe wereld apen *	32	Vissen *	89
Oude wereld apen *	33	Cyclostoma	91
Mensapen *	34		

* Dieren nader te specificeren

aanmeldcode	bespreking	vragen	voorwaarden	advies	diersoort	doel	begin	einde	opmerkingen
2010-01	7	7, 23, 38, 33	3	C	51	36	240210	310310	
20100001.a		24	3	A	89	37	010210	031210	
FMD 10.70.126			1	E	45	9			herhaald ongewijzigd
BAB9013044			1	E	22	8			
CCL-998.64.T.00			1	A	42	37	200110	120210	
2010-02			1	A	51	37	210	310	
2010-03			1	A	51	37	210	310	
AVI 09-12-123			1	A			110110	150210	
FMD 09.70.113			1	E	45	9	161109	161209	
FMD 10.70.125			1	E	45	9	250110	280110	
FMD 10.70.124			1	E	45	9	120109	140109	
2010002.a			1	A	45	37	10210	150310	
2009170.b	14	14,16, 39	3	A	89	37	010210	010211	
2010004.b			1	A	89	37	010310	010710	
2010005.b		39	3	A	89	37	010410	010710	
2010006.b		17, 30	3	A	51	8	010310	280810	
2010007.b	38	35, 40	3	A	44	8	080310	050410	
2010008.c	38	35, 40	3	A	44	8	290310	170510	
2010009.c		18, 25, 33, 40	3	A	45	8	070410	010510	

-			1	A	45	37			
2010012.b	7, 14, 28, 41	24, 41	3	C	42	37	310310	280410	
2010013.c	42	31, 25, 35, 41	3	C	42	5	010410	010810	
2010-04		15, 18, 25, 38	3	A	42	37	0310	0710	
2010-05		24, 25, 33	3	C	51	37	0310	0310	
VA2009_59		39	1	A	89	37	150310	010712	
VA2010_04		39	1	A	89	37	150310	150410	
2010014.b		18, 41, 42	3	A	1	26	010310	280211	
2010015.b		41	3	A	1	9	010310	280211	
2010016.a			1	A	45	9	010410	300311	
2010017.b	28	15, 25, 33, 42	3	A	42	36	220310	310310	
2010003.b			1	A	51	37	230210	160310	
2010010.b			1	A	1	37	150210	310310	
2010011.b			1	A	1	33	280210	300410	
2010018.b		17, 27, 40, 41	3	C	1	9	280210	200211	
2010019.c	24	39	3	A	4	8	010310	010910	
2010020.b		17, 23, 39	3	A	89	36	030410	310510	
2010021.b	8, 28	18, 24, 35	3	C	45	8	190410	280610	
99984T10	7, 24, 25, 30, 38, 40		1, 6	A	42	37	010110	311210	tijdelijk advies
2010022.a		7, 8, 14, 19, 24	3	C	1	26	150410	010710	
2010023.b	7, 42	30, 38	3	A	51	36	250510	160610	
2010024.a	11	39	3	A	89	37	250310	310710	
2010025.b	7	17, 33	3	A	45	36	150410	311210	
2010026.a		9, 24	3	A	89	37	010410	310311	
2010-06			1	A	51	37	410	510	
CCL-998			1	A	42	37	240310	90410	
2010-07			1	A	45	37	410	710	
HVP 10.007			1	E	51	8	140410	170510	
SEO2010		17, 24, 31, 38	3	A	42	8	010410	311210	
2010029.b	7, 15	7, 24, 40	3	C	44	36	210910	141210	
2010032.b	7, 24, 27	14, 18, 37	3, 5	C	23	36	170510	070610	
2010033.a	7, 8, 10			D	43	37	010710	311210	proef niet uitgevoerd
2010034.b	8	39	3	A	89	37	300410	310710	
2010035.a	24	14	3	A	89	37	010510	311210	
VA2010_09		14	2	A	89	37	140510	311210	
CCL-081.17.D.00	25	14, 25, 38	3	C	42	37	0510	0711	
2010028			1	A	51	37	130410	180510	
2010030.b			1	A	51	36	200510	150710	
2010031.b			1	A	51	37	41010	151110	
BAB0913044			1	E	22	8	290310	150410	
FMD 10.70.133			1	E	45	9	030510	0705120	
FMD 10.70.134			1	E	45	9	100510	140510	
FMD 10.70.135			1	E	45	9	070610	020710	
FMD 10.70.136			1	E	45	9	090810	130810	
FMD 10.70.137			1	E	45	9	230810	270810	
FMD 10.70.138			1	E	45	9	270910	291010	
2010036.a	7	7, 14, 38	3	C	42	35	010610	020810	
2010037.b	27	15, 27, 42	2	A	89	37	300410	311210	

2010038.b		1, 3, 9, 23, 36, 39, 40	3	C	51	37	020810	090810	
CCL081.18.D.00	8, 10	8, 19	3	C	42	37	0610	1010	
2010039.b		18, 40	3	A	44	8	070610	260710	herhaald ongewijzigd
2010040.a	2	17, 22, 23, 24, 37	3, 5	C	1	9	010610	310511	
2010041.b		14, 17, 18, 28, 39, 40	3	A	42	36	210610	020810	
2010042.b		28	2	A	44	29	250510	240511	
2010043.b		28, 33	2	A	44	29	250510	240511	
2010045.b		14, 33	3	C	51	37	010610	060710	
2010046.b		40	3	A	89	37	010610	310511	
2010-08		18, 22, 23, 24	3	C	51	36	220610	270710	
2010-10			1	A	52	37	0610	0710	
2010047.b		14, 38	3	A	51	33	010710	311210	
2010048.b		11, 18, 24, 40, 42	3	C	4	9	010710	300611	
2010049.b		11, 18, 24, 40, 42	3	C	4	9	010710	300611	
2010050.b		11, 14, 18, 24, 40, 42	3	C	4	9	010710	300611	
2010051.b		11, 14, 18, 24, 40, 42	3	C	4	9	010710	300611	
2010052.b		11, 18, 24, 30, 40, 42	3	C	4	9	010710	300611	
2010053.b		11, 18, 24, 30, 40, 42	3	C	4	9	010710	300611	
2010054.b		38, 40	3	A	89	37	010710	311210	
2010055.a		39	3	A	89	37	010610	311210	
2010056.a		16, 18	3	A	42	9	310510	010910	
2010-09			1	A	51	37	10610	130710	
2010057.c	24	40	3	A	59	36	251010	151110	
2010058.b		23, 24	3	A	89	37	150710	140711	
2010059.b	22, 24	18	2	A	1	1	010810	010411	
2010060.a	25	18, 33, 39	3	C	1	1	010810	010411	
2010061.b			1	A	49	1	140710	141110	
2010062.a	25	1, 3, 25	3	A	49	1	010710	311210	
CCL-08121D00	38	25	3	A	42	37	0710	0311	
2010063.b	8	33, 37	3, 5	A	89	37	010710	300611	
2010064.a	42	24, 25, 39, 40	3	A	42	37	010810	010611	
2010065.a	7, 8, 42	16, 24, 25, 35, 38	3	C	42	37	010810	311210	
2010066.a	7	7	3	C	89	37	020710	311210	
2010067.a	8		1	A	89	37	020710	311210	
2010-11	3, 7, 40	7, 37, 40	3, 5	C	42	37	0810	0910	
2010-12	38	7, 40	3	C	42	37	0710	0810	
2010-14		23, 38, 40	3	A	51	37	0810	0910	
2010-15	33		1	A	51	37	0810	0910	
2010068.a	7	3, 14, 17, 24, 35, 39, 41	3	C	51	8	061210	151210	
2010069.a	7, 24,	15, 17, 18, 39, 41	3	A	42	36	130910	181010	

2010070.a		1, 3, 9, 14, 24, 32, 39	3	A	51	37	010910	311210	
2010071.a	33	15, 16	3	A	45	8	160810	021010	
2010072.a		15, 18, 24	3	C	42	36	020910	300910	
2010073.a		24, 40	3	A	1	8	230810	130910	
2010074.a			1	A	1	8	230810	250910	
2010040.b		18, 24	3	A	1	9	120710	310511	
2010-13			1	A	51	37	1010	1110	
2010075.b	7, 8, 10	18, 25, 38	3	B	32	37	011110	300511	vervangt 2010033
2010077.b	11, 16	40	2	A	42	37	010910	311210	
2010079.b	38, 40	15, 24	3	A	42	10	070910	011010	
2010080.a		24, 40	3	A	49	1	010910	311210	
2010081.a		14, 16,	3	B	44	8	200910	011110	
2010082.a		16, 19, 22, 25, 35	3	A	1	8	061010	221010	
2010083.a		14, 36, 40	3	C	51	36	280910	261010	
2010084.a		14, 18, 38, 40	3	C	45	8	170810	311210	
2010-19		24, 28	1	A	45	37	0910	0711	
VA2010_28	15	24	2, 3	A	89	37	010910	311211	
2010076.b		3, 7, 10, 38, 39	3	C	51	37	130910	131110	
2010078.b		15	2	A	42	37	150810	11010	
2010085.a		33	3	A	89	35	011010	231210	
2010087.a			1	A	89	37	310810	300811	
2010088.a		3, 7, 8, 10, 15, 38, 39	3	C	51	37	030910	300910	
CCL-040.36.D,02			1	A	51	37	50210	300810	
BG-10../LT-10..			1	A	51	37	0810	0910	
2010-16			1	A	51	13	0910	1010	
LPD-50			1	A	51	36	0910	1010	
2010-18			1	A	45	37	0910	0211	
2010-20			1	A	51	37	0910	1010	
2010095.b		35, 39, 41	3	B	51	36	071210	040111	
2010096.b		18, 25, 33	3	C	41	36	011110	131210	
2010097.a		24	3	B	1	8	061010	151210	
2010098.b	14, 22	18, 22, 24, 35	2, 3	B	43	36	011010	010410	
2010-21		7, 8, 11, 14	3	C	45	13	1010	0211	
2010099.b			1	A	51	8	081110	131210	
2010100.b	38	18	3	B	42	5	011010	311210	
2010101.b	24, 38		1	A	45	37	011010	011110	
2010089.b	8, 35	18, 24, 35	3	C	89	37	11010	311210	
2010092.b	20	15, 25	3	B	45	9	11010	131110	
2010093.a	7, 15, 24, 30	3	B		2	29	11010	300911	
2010094.a		10, 30	3	B	45	9	11010	191210	
CCL-998.64.T.02			1	A	42	37	020910	311210	
2010090.b			1	A	42	36	01110	311011	
2010091.b			1	A	1	37	11110	311011	herhaald ongewijzigd
2010-22			1	A	51	37	1010	111	herhaald ongewijzigd
2010-23			1	A	51	37	910	1110	

2010-24			1	A	45	37	1010	1110	
2010102.c	2, 7, 17, 18	2, 7, 18, 22, 24, 40	3	C	1	23	0110		
VA2010_43	8		2	A	89	35	011210	311213	
2010104.b	7	14, 15, 28, 40	3	B	1	1	011110	151210	
2010130.a/2010105.b	8	33, 35, 40, 41	3	B	51	37	081110	291110	
2010106.a	24	14, 25, 39	2	A	1	1	011110	151210	
2010-25		9, 14, 33	3	C	51	36	101110	151210	
2010111.b	38, 40	3, 7, 24, 31, 39	3	B	42	37	101110	280211	
2010113.b	7, 28, 42	24	3	B	42	36	241110	131210	
2010116.a	23	3, 22, 23	3	B	42	5	011110	010411	
2010117.b		14, 15, 17, 24, 28, 40	3	B	89	37	011110	311011	
2010119.a		23, 24, 33, 38, 39	3	A	1	1	011110	311210	
2010103.b		7, 14, 23, 24	3	C	89	37	11110	11111	
2010108.b			1	A	89	37	11110	310510	
2010-26	7	40	3	A	45	20	1110	1210	
2010112.b			1	A	89	37	151110	141111	
2010114.b	7	7, 14, 15, 33	3	C	45	37	81110	291110	
2010118.b			1	A	89	37	11110	311011	
2010120.a	16	33	3	B	51	37	11210	10311	
2010107.a			1	A	45	8	81010	311210	herhaald ongewijzigd
2010109.a			1	A	45	36	11110	10211	
2010110.c			1	A	51	37	11110	101011	
2010-27			1	A	51	36	1110	1210	
2010115.a			1	A	45	37	10111	311211	
-			1	E	45	9	270910	291010	
2010121.a	14	11, 17, 18, 22, 24, 25, 35, 36, 39, 41	3	C	29	9	011210	011211	
2010122.a	14	11, 17, 18, 24, 25, 35, 39, 41	3	C	29	9	011210	011211	
2010123.b	33	16, 41	3	A	51	36	021210	130111	
2010127.c		3, 9, 21, 24, 35, 39	3	C	1	1	010111	311211	
2010129.c	7	7, 15, 28	3	C	89	37	081110	300411	
2010133.a		4, 7, 15, 16, 18, 24	3	B	51	8	030111	310111	
2010134.a		14, 16, 17, 38, 39, 40, 41, 42	3	B	51	26	010111	311211	
2010135.a		37, 38, 41, 42	3	B	51	26	010111	311211	
2010136.b	25	15, 20, 23, 40	3	A	11	36	100111	310111	
2010137.a			1	A	1	1	030111	090211	
2010-29	2, 7	2, 7	7	C	51	37	10111	11211	
2010138.a		23, 39, 40	3	A	45	1	301110	301111	
VA2010_48		35	3	A	89	37	011210	311211	
2010124b		14, 17, 24, 35	3	C	89	36	10111	10911	
2010125.b		40	3	A	89	36	11210	310111	

2010126.a		39, 41	3	A	45	6	10111	10112	
2010128.a		39	3	A	89	37	11210	10411	
2010131.b			1	A	42	37			
2010132.a			1	A	51	37	80211	291211	
2010-28			1	A	45	26 37	10111	311212	
2010140.a			1	A	45	12	181110	311210	
2010139.b			1	A	44	36	010111	311211	herhaald ongewijzigd
2010142.c	8, 14, 33	4, 18, 28, 32, 37	3, 5	A	11	9	030111	280211	
2010144.b	18	18, 23, 24, 40	3	A	1	1	150111	310311	
2010150.a	18	18, 23, 24, 40	3	A	1	1	150111	310311	
2010145.a		23	2	A	49	1	010111	311211	
2010146.b	7, 21, 32, 37	11, 15, 18, 27, 33, 39	3	B	1	10	010111	311211	
2010147.b	7	14, 16, 23, 22, 24, 38	3	C	42	36	140211	070311	
2010-30		11, 24, 38	3	B	59	37	200111	110211	
2010-32		18	2	A	45	37	0111		
2010-34	33		1	A	45	37	0111	0411	
2010151.a		15, 25, 33, 38,39, 40	3	B	42	37	010211	311211	
2010148.b	4	15, 33, 41	3	A	42	3	010111	010611	
2010149.b	24, 25	3, 40	3	A	51	26	010111	311211	
CCL-999-84-T-11	25, 38	14, 17, 24, 25, 33, 38, 40	3	A+C	42	37 1	010111	311211	herhaalde aanvraag jaarplan
2010141b			1	A	45	37	11210	311210	
2010143.a			1	A	45	37	11210	311210	
2010-31			1	A	51	37	1110		
2010-33			1	A	45	37	1210		